

A man with short brown hair and blue eyes, wearing a dark grey button-down shirt, is smiling slightly and holding a white chicken with a red comb. He is standing outdoors in front of a green fence and foliage. The background is bright and slightly out of focus.

Anders Christiansen, Lohmann:

”Du må gerne have en lille smule OCD”

”Du må gerne have en lille smule OCD, hvis du vil være en god ægproducent. Alt skal helst foregå på fuldstændig samme måde hver dag – på samme tid, med samme folk og sågar i det samme tøj. Hønsene mærker med det samme, hvis der sker ændringer, og det kan ses på resultaterne. Det er utroligt at opleve, at to forskellige producenter, der får helt de samme kyllinger, måske endda fra den samme opdrætter, kan levere så forskellige resultater. Genetik er en ting – men den enkelte producents indsats betyder mindst lige så meget”.

Af Henrik Lisberg

Sådan sammenfatter Anders Christiansen, direktør og rådgiver for Lohmann Danmark, de danske ægproducenter. Lohmann er den største leverandør af æglæggere til den danske branche med en årlig produktion på cirka to millioner, og Anders kender derfor branchen som få andre.

”Når vi leverer æglæggere, følger der nemlig altid rådgivning med”, siger han.

”Hønsene reagerer omgående, hvis de daglige rutiner ændres, og det koster på resultaterne.”

”Producenten får en præcis plan, specielt over de første 16 vigtige uger hos opdrætteren. Planen beskriver, hvor meget lys, der skal gives, temperaturen, hvornår hønerne skal vejes og hvornår der skal skiftes foder. Det er vigtigt ikke at skifte foder eller øge lysstimuleringen, før hønen er klar til det – ellers koster det på holdbarheden og dermed økonomien på den lange bane”.

Anders besøger landmanden, uanset om han er opdrætter eller producent, gerne to gange i indkøringsperioden og ofte også senere, og er undervejs til at fange på telefonen. Da vi besøgte ham, blev besøget meget betegnende afbrudt af et opkald fra en producent, der gerne ville have et godt råd om foderskiftet. Det kom prompte, med en meget praktisk opfordring til, at foderfirmaet mixede to blandinger inden det røg i siloen – et ganske godt eksempel på, at Anders kender virkeligheden indgående hos de fleste af Danmarks 86 professionelle ægproducenter.

Bortset fra de syv procent haner, der spankulerer stolt rundt blandt hønerne, er Lohmanns stalde identiske med andre skrabestalde. Foto: Anders Christiansen

Fætter-kusine-festen

"Vi er en meget lille branche – når vi mødes, er det den rene fætter-kusine-fest, og det har sine fordele", siger han.

"Søren Astrup er stort set den eneste dyrlæge på området, på SEGES er de et par stykker, KHL har et par konsulenter og DLG og Danæg deler en rådgiver. De to vigtigste medicinalfirmaer har hver en ekspert på området – og så er der mig og min kollega hos konkurrenten. Vi kender alle hinanden og ringer flittigt sammen. Har jeg brug for særlig ekspertise, kan jeg trække på mine kolleger i Tyskland. Dette tætte samspil er jeg overbevist om, er en fordel for producenterne".

"Omvendt er det også et problem, at vi er så få", fortsætter han. "Hvordan rekrutterer vi nye til så lille en branche? Nogle landbrugs-skoler har forsøgt, men det er svært, når der er så få mulige praktikpladser. Jeg overvejer selv at ansætte en juniorkonsulent eller trainee, netop for at sikre os på lidt længere sigt".

"Derudover lever og producerer hønsene år for år længere, hvilket jo betyder, at der hele tiden bliver brug for færre nye kyllinger til den samme æg-produktion"

Tyskland-Spanien-Herlufmagle

Lohmann Danmark er ejet af den store tyske koncern EW-Group GmbH, der står bag Lohmann Breeders og Aviagen. Lohmann Breeders har hovedkontor Cuxhaven i Tyskland. Det er her, avlsarbejdet foregår, mens den videre produktion er spredt over hele verden. Det danske firma får således to gange årligt 11.000 daggamle kyllinger leveret med fly fra Lohmann Breeders farm i Spanien, altid med syv procent hanekyllinger og 93 procent hønekylinger. Kyllingerne indsættes i en opdrætsstald til forældredyr i Herlufmagle på Sjælland og overføres 16 uger senere til en af Lohmanns to produktionsfarme. Bortset

fra hannerne ligner de to stalde andre skrabægs-anlæg i Danmark. Æggene herfra indsamles på rullebånd og køres til rugeriet, ligeledes i Herlufmagle.

"Vores store udfordring er at styre produktionen og planlægningen – når en høne går i produktion, lægger den jo æg hele tiden, uanset om vi har en kunde eller ej", siger Anders.

"Vi kan lægge rugeæggene på køl i max tre uger, og derefter tager det yderligere tre uger at udruge dem. Vi har ikke nogen fast kontrakt med opdrætterne, der frit kan bestille, når det passer ind i deres produktion. De er heller ikke bundet til at købe hos os, men heldigvis har vi jo med de fleste fået opbygget nogle rutiner, så det trods alt er til at styre. Derudover har vi et godt samarbejde med vores søstervirksomheder i Sverige, der kan levere til os, hvis der opstår en uventet efterspørgsel".

De daggamle kyllinger sendes efter kønssortering videre til de cirka 15 danske opdrættere, der er Lohmann Danmarks egentlige kunder.

Stadig færre høns

Som rugeri er Lohmann under samme pres

Efter maks. tre uger på køl flyttes æggene til forrugerne. Her står de i ca. 18 dage ved ca. 38 grader. Dernæst flyttes de til vores klækkemaskiner, hvor de står i ca. 3 dage ved ca. 37 grader. Det sidste døgn i klækkemaskinerne, klækker æggene og kyllingerne kommer ud.

som resten af branchen. Økonomien i sektoren er hårdt ramt af de stigende foderpriser, og nogle producenter har helt valgt at springe et par hold over.

"Derudover lever og producerer hønsene år for år længere, hvilket jo betyder, at der hele tiden bliver brug for færre nye kyllinger til den samme æg-produktion", siger han.

"Vi leverer som udgangspunkt kun til det danske marked. Vi kan f.eks. ikke levere til Sverige på grund af de svenske Newcastle disease regler. Kunsten bliver at ramme det danske behov og hele tiden tilpasse os et mindre behov for nye kyllinger".

500 æg på 100 uger

En hvid Lohmann-høne leverer i dag i underkanten af 400 æg og lever 85 uger, men begge dele forventer Anders Christensen stiger de kommende år.

"Det går stærkt med avlsarbejdet. For ikke så mange år siden var det god latin at indsætte nye høniker en gang om året, men det er vi for længst forbi. Jeg er ret sikker på, at man i min tid får udviklet en høne, der lever i 100 uger og producerer 500 gode æg", slutter han.